

Mida silmas pidada kontakti loomisel dementsuse sündroomiga inimesega, et ta tunneks ennast turvaliselt ja ei tekiks konfliktsituatsiooni

ALLENi KOGNITIIVSE TASEME REDEL

Kontakti loomine

- Ole rahulik
- Kõneta vaikse ja madala, rahuliku hääletooniga
- Loo silmside
- Tutvusta ennast
- Räägi, millega tegelema hakkad

- Küsi luba
- Anna aega vastata
- Kuula klienti
- Ära vaidle, vaid tunnusta ja julgusta klienti
- Anna üks korraldus korraga

- Kehakeel
- Ole samal tasemel
- Hoia kätt
- Kohtle austusega

Alleni kognitiivse taseme redel

6.tase

- * Iseseisev, saab kodus hakkama
- * Äraeksimise oht

5.tase

- * Vajab meeldetuletusi, juhendamist
- * Ei tee kahte asja korraga
- * Seltskonnas hakkab eemale hoidma, sest ei suuda jälgida vestlusi
- * Eriarvamused lähedastega

4.tase

- * Iseeseisev tuttavates tegevustes, oluline on rutiin
 - * Teab oma nime, sünniaastat, lapsed tunneb ära
 - * Veel kohaneb võõras kohas (elukoha muutus)
 - * Ei orienteeru ajas, lähimälu halveneb
 - * Puudub ettenägelikkus
 - * Paneb asju ära, ei leia üles; võib hakata süüdistama lähedasi
- varguses
- * Kodust väljaspool eksimise oht

3.tase

- * Ajas ja kohas ei orienteeru, võib otsida lapsepõlvekodu
- * Ei märka ohtusid, ei küsi abi
- * Kohanemine uues kohas võtab aega
- * Kiindub inimestesse, asjadesse, turvatunde soov
- * Vajab abi riietumisel, kisub riideid seljast ära, sh võib ära võtta ka mähkmed, pissida põrandale või kakada prügikasti
- * Hügieeni ja väärikuse tagamiseks kasutada hügieeni kombinesooni

2.tase

- * Sihitu kõndimine, kukkumisoht suurenenud
- * Ohutunne puudub, tähelepanu häired
- * Iseseisev söömine raskendatud
- * Keskendumisvõime 2 minutiks
- * Ei tunne lähedasi ära
- * Kõne väga segane või kõnetu
- * Hügieenitoimingutel võib osutada vastupanu
- * Võib võtta oma mähkmeid ära ja teha oma väljaheidet voodisse või põrandale – kasutada hügieeni kombinesooni

1.tase

- * Esemete katsumine, kuid mitte eesmärgipärane kasutamine
- * Suhtleb teistega läbi puudutuse, silmside või emotsioonide väljendamise
- * Sülje eritus, huulte lakkumine
- * Ei saa ennast sõnaliselt väljendada, kuid võib oiata, ägiseda, grimassitada, naeratada
- * Saab tõsta kehaosi ja voodis end liigutada
- * Võib kateetri või sondi välja tõmmata, võtta ka mähkme ära
- * Võib voodiriideid lutsutada, närida, või ära lõhkuda
- * Võib liigutada ennast pidevalt - motoorne rahutus

0.tase kooma

- * Lamaja - oluline teostada asendiravi, et ei tekitaks kliendile vaevuseid juurde
- * Hoolitseda suuhügieeni eest
- * Muusika, helged helid, Hingehoid. Lähedaste toetamine, hingeabi.

„See, kuidas te meiega suhtlete omab väga suurt mõju haiguse kulule. Te võite meie isiksuse taastada, anda meile tunde, et oleme väärtustatud ja vajalikud. Andke meile tugi, kinnitus, kallistused, elu mõte. Väärtustage meid selle eest, mida me veel suudame teha, kes me veel suudame olla. Säilitage meie jaoks sotsiaalne võrgustik. Meie jaoks on väga raske olla need, kes me kunagi olime, laske meil olla need, kes me praegu oleme ning mõistke seda pingutust, mida me teeme, et elada ja toimida:”

Austraalia kirjanik Christine Bryden, kellel diagnoositi dementsus 46 aastasesena.

Materjal on koostatud Tervise Arengu Instituudi koolituse ja Häädemeeste Eakate Kodu hooldustöötajate sisekoolituse grupitööde põhjal.

Täname kõiki osapooli 😊

Anne Loopre, Lili Noormägi

PowerPointi koostas- Tea Raap